

Preses relīze

Luksemburgā, 2023. gada 23. janvārī

Revidenti pārbauda tiesiskuma aizsardzības pasākumus saistībā ar ES finansējumu

Eiropas Revīzijas palāta ir uzsākusi vērtēt, vai Eiropas Komisija ir efektīvi aizsargājusi ES finanšu intereses no tiesiskuma pārkāpumiem dalībvalstīs. Revidenti pārbaudīs ES izpildvaras veiktos pasākumus, kuru mērķis ir nodrošināt, ka valstis saņem finansējumu no ES “maka” tikai tad, ja tiek ievērots tiesiskums. Revīzijā galvenā uzmanība tiks vērsta uz ES kohēzijas politiku un finansējumu atvēršanai pēc Covid-19 pandēmijas.

“Tiesiskuma pārkāpumiem, piemēram, nespējai pienācīgi izmeklēt korupcijas gadījumus un tiesu neatkarības trūkumam, var būt nozīmīga finansiāla ietekme visā ES, un tie var būt par iemeslu ES līdzekļu nepareizai izmantošanai dalībvalstīs,” teica ERP locekle Annemie Turtelboom, kura vadīs revīziju. *“Revīzijā noskaidrosim, vai Komisija efektīvi izmanto savā rīcībā esošos instrumentus ES budžeta aizsardzībai no tiesiskuma pārkāpumiem, jo īpaši kohēzijas un atvēršanas finansējuma aizsardzībai.”*

Tiesiskums ir viena no ES pamatvērtībām. Tas paredz, ka visi sabiedrības locekļi ir vienlīdzīgi likuma priekšā, ka tiesas strādā neatkarīgi un objektīvi un ka tiek ievērots varas dalīšanas princips. Lai panāktu tiesiskuma īstenošanu ES dalībvalstīs, ES ir izstrādājusi vairākus juridiskus, finanšu un uzraudzības instrumentus, kā arī citus mehānismus, piemēram, sadarbības un pārbaudes mehānismu, pārkāpuma procedūras un gada ziņojumus par tiesiskumu. Turklāt 2020. gadā tika panākta vienošanās par nosacītības noteikumiem nolūkā aizsargāt visa ES budžeta pareizu finanšu pārvaldību. Noteiktos gadījumos, ja ir notikuši nopietni tiesiskuma pārkāpumi, šie noteikumi paredz, ka dalībvalstu piekļuve ES finansējumam var tikt apturēta, mazināta vai ierobežota. Līdz šim šādi aizsardzības pasākumi ir izmantoti tikai attiecībā uz Ungāriju (2022. gada decembrī), kurai tiks apturēta piekļuve 55 % līdzekļu, kurus tai bija paredzēts saņemt no trim ES kohēzijas programmām. Finanšu noteikumi, kas regulē kohēzijas politikas fondus un Atvēršanas un noturības mehānismu (ANM) – divus instrumentus, kas aptver lielāko daļu ES atvēršanas pasākumu kopuma –, paredz iespēju ieviest papildu tiesiskuma aizsardzības pasākumus.

Revīzijā galvenā uzmanība tiks vērsta uz ES finanšu interešu aizsardzību no tiesiskuma pārkāpumiem trīs dažādos aspektos, proti, vērtēsim Komisijas veikto ES Nosacītības regulas piemērošanu, kā arī noteikumus, kas piemērojami attiecībā uz 2021.–2027. gada kohēzijas politikas fondiem un attiecībā uz ANM.

Šī preses relīze sniedz kopsavilkumu par Eiropas Revīzijas palātas sagatavoto ieskatu gaidāmajā revīzijā. Ieskata pilns teksts ir pieejams šeit: www.eca.europa.eu

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Revīzija aptvers Komisijas rīcību sešās izlasē iekļautajās valstīs: Bulgārijā, Grieķijā, Ungārijā, Polijā un Rumānijā.

Konteksts

Eiropas Komisija ir atbildīga par iespējamu tiesiskuma pārkāpumu apzināšanu un novēršanu dalībvalstīs. Eiropas Savienības Padomei, kurā apvienojušies dalībvalstu valdību pārstāvji, jāapstiprina Komisijas ar Nosacītības regulu ierosinātie aizsardzības pasākumi, kā arī saskaņā ar ANM ieviestie atskaites punkti un mērķrādītāji šajā jomā konstatēto trūkumu novēršanai. Ja šie principi netiek ievēroti, Komisija var arī bloķēt kohēzijas fondu izdevumu atlīdzināšanu. Turklāt Eiropas Parlaments var risināt ar tiesiskumu saistītus jautājumus ikgadējā Komisijas veiktās ES budžeta pārvaldības apstiprināšanas procesā (“budžeta izpildes apstiprināšana”).

ES ilgtermiņa budžets 2021.–2027. gadā nodrošina finansējumu 1211 miljardu EUR apmērā, no kuriem 361 miljards EUR tiek piešķirts no kohēzijas politikas līdzekļiem. No *Next Generation EU* finansējuma ES dalībvalstīm 2021.–2026. gadā tiek darīti pieejami vēl 807 miljardi EUR, no kuriem 724 miljardi EUR – no ANM.

Ieskats gaidāmajā revīzijā 01/2023 “*Tiesiskums un Komisijas rīcība nolūkā aizsargāt ES finanšu intereses kohēzijas politikas un ANM ietvaros*” ir pieejams angļu valodā [ERP tīmekļa vietnē](#). Ieskats gaidāmajā revīzijā ir dokuments, kura pamatā ir sagatavošanas darbs, kas veikts pirms revīzijas sākšanas. Tajā paustās atziņas nav uzskatāmas par revīzijas apsvērumiem, secinājumiem vai ieteikumiem. Revīzijas ziņojums ir gaidāms gada laikā.

Kontaktinformācija presei

ERP preses birojs: press@eca.europa.eu

- *Damijan Fišer*: damijan.fiser@eca.europa.eu - Mob. tālr.: (+352) 691 553 224
- *Claudia Spiti*: claudia.spiti@eca.europa.eu - Mob. tālr.: (+352) 691 553 547
- *Vincent Bourgeois*: vincent.bourgeois@eca.europa.eu - Mob. tālr.: (+352) 691 551 502